

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

(Майя НІКОЛАЄВА)
2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В КОНТЕКСТІ
КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) _____
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки _____
Спеціальність 034 Культурологія _____
Освітньо-професійна програма Культурологія _____

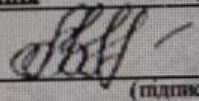
ОНУ
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури в контексті культурологічного осмислення». Одеса, ОНУ, 2024. 10 с.

Розробники: Ковальова Ніна Іванівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології,
Левченко Віктор Леонідович, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології, Сумченко
Ірина В'ячеславівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології.

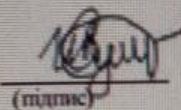
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології
Протокол № 1 від "30" серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Культурологія»

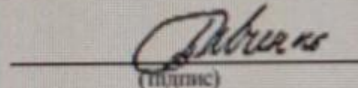

(підпис)

(Ірина СУМЧЕНКО)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від "31" серпня 2024 р.

Голова НМК

(підпис)

(Галина ЛЕВЧЕНКО)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 – Гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>/ 034 Культурологія</u> Спеціалізації: <u>немає</u> Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	Дисципліна вільного вибору	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		20 год.	18 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	0 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	72 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення дисципліни «Історія зарубіжної літератури в контексті культурологічного осмислення» є демонстрація значення та ролі літератури у духовному та загальноосвітньому формуванні кожної людини; підвищення загальноосвітнього та культурного рівню здобувачів вищої освіти, поглиблення їх знання в галузі зарубіжної літератури.

Завдання. Основними завданнями навчальної програми є:

- набуття знань про генезис світової літератури,
- отримання уявлення про основи теорії літератури,
- опанування основними методологічними засадами та категоріальними апаратом сучасного літературознавства,
- ознайомлення з головними напрямками в розвитку світової літератури, які представлені на тлі загальнокультурних процесів,
- усвідомлення теоретичних моделей і літературознавчих концепцій як підґрунтя різноманітних літературних феноменів,
- формування уявлень про історичні і сучасні проблеми розвитку літератури,
- набуття навичок аналізу літературних текстів,
- розвиток професійно-наукової ідентичності, розвиток тих якостей особистості, що мають для майбутнього фахівця-культуролога особистісне професійне значення в контексті інтеграції у європейський культурний простір.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

- ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 06. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі

розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

в) спеціальних (фахових) (СК):

- СК 01. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію;
- СК 03. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;
- СК 04. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо);
- СК 05. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства;
- СК 09. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів;
- СК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 05. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.
- ПРН 08. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.
- ПРН 10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.
- ПРН 13. Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- тексти класичних творів;
- час виникнення тих чи інших жанрових форм та особливості їх розвитку;
- важливість спадкоємності у формуванні історико-літературного процесу;
- які літературні напрями мали місце у тих чи інших країнах і коли саме вони грали ключову роль в історії літератури;

вміти:

- аналізувати твори;
- визначати жанр, виділяти ті чи інші композиційні особливості, відрізняти сюжет та фабулу тощо;
- орієнтуватися в закономірностях історико-літературного процесу окремої країни, а також розвитку літератури в цілому.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Література як вид мистецтва. Ранні етапи розвитку літератури: від античності до Відродження

Тема 1. Літературознавство: предмет, методологія, історія науки.

Літературознавство як наука та її складові. Теорія літератури та історія літератури. Історія літератури і культурологія. Методологічні підходи до вивчення літератури (історичний екскурс). Сучасні літературознавчі концепції.

Категоріальний апарат літературознавства. Поняття художньої системи, напрямку, стилю в літературі. Поняття родів і жанрів літератури. Форма і зміст в літературному творі. Засоби художньої виразності. Літературний герой.

Тема 2. Література Давнього Сходу.

Проблеми вивчення прадавньої літератури. Література близькосхідного регіону. Фольклор і література. Проблема тексту в літературі Давнього Світу. Міф і література Давнього Світу. Епос про Гільгамеша і особливості поезики прадавнього епосу. Біблія як літературна пам'ятка.

Література Давньої Азії та Єгипту. Література Давнього Єгипту: жанри, особливості поезики. Література Давньої Індії: міфологічні та епічні сказання. Література Давнього Китаю: жанри, особливості героя. Спадщина давньосхідної літератури в історії світової літератури.

Тема 3. Антична література.

Література Давньої Греції. Епос і лірика. Типологічні особливості давньогрецької літератури. Міф і література. Гомерівський епос: енциклопедія ранньої античності і література «на всі часи». Давньогрецька лірика: генезис, жанри, поетика.

Давньогрецька література періоду класики. Драматургія. Жанрова структура давньогрецької драматургії. Давньогрецька трагедія високої класики (Есхіл, Софокл). Розвиток трагедії у творчості Евріпіда. Антична комедія. Творчість Аристофана.

Література Давнього Риму. Спадкоємство та культурна своєрідність літератури Давнього Риму. Жанрово-родова структура давньоримської літератури. Давньоримська драматургія від комедій Плавта до Сенеки. Давньоримська лірика.

Література Давнього Риму класичної доби. Творчість Горация. Особливості римської епічної літератури: Вергілій, Овідій. Античний спадок та образ античності у світової літературі.

Тема 4. Середньовічна література.

Типологія середньовічної літератури. Типологічні особливості середньовічної літератури. Поганська міфологія та її роль у формуванні середньовічної літератури. Міфологічні та героїчні сказання «Старшої Едди». Героїчний епос середньовіччя: ідейний пафос, концепція героя, особливості поезії. Формування національного обличчя європейських літератур у героїчному епосі середньовіччя.

Куртуазна література. Поняття куртуазії. Героїчний та естетичний куртуазний кодекс. Куртуазна лірика. Поезія трубадурів, труверів, мінезінгерів. Лицарський роман: основні цикли, жанрова своєрідність, етична проблематика. Роль куртуазної літератури середньовіччя у подальшому розвитку європейської літератури.

Література пізнього середньовіччя. Жанри клерикальної літератури. Феномен поезії вагантів. Міська література як явище пізнього середньовіччя. Криза європейського середньовіччя. Данте як «останній поет середньовіччя і перший поет нового часу».

Візантійська культура та література як явище суміжного порядку. Джерела візантійської літератури. Поетична школа Нонна. Павло Силентарій та його епіграми. Візантійська гімнографія. Творчість Романа Сладкопєвця. Жанрова форма канону й акафіста. «Великий канон» Андрія Критського. Творчість Іонна Дамаського. Місія Кирила та Мефодія. Виникнення військово-героїчного епосу. Гімни Сімеона Нового Богослова. Візантійська епіграма.

Тема 5. Література Відродження.

Література італійського Відродження. Італійський гуманізм та його вплив на розвиток літератури. Творчість Ф. Петрарки та розвиток ренесансної поезії. Новелістика італійського Відродження: жанрова своєрідність, поетика.

Література французького Відродження. Культурно-історичні умови розвитку французької літератури. Ренесансний оптимізм у творчості Ф. Рабле. Роман Рабле і сміхова культура. Естетичні теорії та поезія «Плеяди».

Культурно-історичні умови розвитку іспанської та англійської літератури. Криза ренесансного оптимізму в творчості М. Сервантеса. Дон Кіхот як культурний герой.

Гуманізм та його вплив на розвиток англійської ренесансної літератури. Англійський театр доби Шекспіра. Драматургія У. Шекспіра: жанрова своєрідність, особливості поезії. Криза Ренесансу у творчості Шекспіра. Шекспір як драматург «на всі часи».

Змістовий модуль 2. Література Модерну.

Тема 6. Бароко та класицизм у літературі XVII ст.

Типологічні особливості літератури XVII ст. Бароко як художня система і стиль. Поезія європейського бароко: іспанська і німецька поезія, «метафізична школа» Д. Донна. Школа поетів-метафізиків. Творчий шлях Дж. Мільтона. Шахрайський роман і проза бароко. Національна іспанська драма. Лопе де Вега та його школа. Театр бароко. Творчість П. Кальдерона. Поезія Л. де Гонґори.

Класицизм у літературі XVII ст. Класицизм як художня система. Класицистська теорія Н. Буало. Театр французького класицизму. Драматургія П. Корнеля і Ж. Расіна. Комедія класицизму в творчості Ж. Б. Мольєра. Спадщина класицизму в світової літературі.

Тема 7. Література Просвітництва.

Просвітництво в літературі західної Європи. Соціально-історичні та загальнокультурні витоки літератури Просвітництва. Етичні та естетичні ідеї в літературі Просвітництва. Сентименталізм як напрям просвітницької літератури.

Жанрова структура просвітницької літератури. Просвітницький роман і формування нового героя. Драматургія доби Просвітництва: конфлікт, герой, театральна естетика.

Просвітництво і сентименталізм в національних літературах Європи. Просвітницький роман в англійській літературі. Просвітництво у літературі Франції. Філософські повісті Вольтера. Д. Дідро та реформація французької драматургії. Драматургія Бомарше.

Літературно-естетично діяльність Г. Е. Лессінга. «Виховний роман». Вплив німецької класичної філософії на літературу 70-80 рр. «Sturm und Rank». Творчість Ф. Шіллера. Творчість І. В. Гете: від штурмерства до «Фауста». Композиційні особливості ранніх творів. Лірика 70-80 рр. Трагедія «Фауст»: історія створення. Проблематика. Система персонажів.

Тема 8. Романтизм у світової літературі.

Романтизм як художня система. Формування теорії романтизму та діяльність йенської та гейдельберзької шкіл. Теорія романтичної іронії Ф. Шлегеля та її художнє втілення в творчості Е. Т. А. Гофмана.

Англійська романтична література. «Озерна» школа як перший етап англійського романтизму. Творчий шлях Дж. Г. Байрона. «Дон Жуан» та світова література. «Франкенштейн» М. Шеллі. Літературна діяльність В. Скота.

Розвиток літературних жанрів у романтизмі. Художні засоби романтичної драматургії в теоріях і творчості В. Гюґо. Розвиток ліричних жанрів в літературі романтизму. Рационалізм та іраціоналізм. Жанр історичного роману та його особливості в творчості В. Скота. Жанр новели у творчості Е. А. По. Е. А. По в рецепції XIX і XX століть. Жанрова своєрідність роману Г. Мелвілла «Мобі Дік або Білий кит» та його філософський зміст.

Тема 9. Реалізм як художня система. Соціальний роман XIX ст.

Культурно-історичні контексти виникнення реалізму. Реалізм як художня система. Виникнення нових жанрів. Художні особливості творчості Дж. Остін, сестер Бронте, К. Менсфілд. Становлення реалізму. Соціально-психологічний роман. Соціально-критичний роман в творчості О. де Бальзака. Соціально-психологічний роман в творчості Стендаля. Новели П. Меріме. Особливості реалізму як творчого методу в романах Ч. Діккенса. У. Теккерей та його романи.

Тема 10. Розвиток реалізму в літературі другої половини XIX ст.

Філософія позитивізму і генезис реалізму в другій половині XIX ст. Розвиток жанру роману в літературі другої половини XIX ст. Специфіка соціального і художнього узагальнення в соціальному романі Г. Флобера. Творча спадщина Є. Золя. Творчий шлях та новелістика Гі де Мопассана. Декаданс. Символізм, його джерела та теоретики. Поетичні особливості Ш. Бодлера, А Рембо, П. Верлена. Поезія Ст. Малларме. Поль Валері як поет і теоретик.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього					Усього				
	у тому числі					у тому числі				
	л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Література як вид мистецтва. Ранні етапи розвитку літератури: від античності до Відродження.										
Тема 1. Літературознавство: предмет, методологія, історія науки	9	2	2		5	9	2			7
Тема 2. Література Давнього Сходу	9	2	2		5	9	2			7
Тема 3. Антична література	9	2	2		5	9	2			7
Тема 4. Середньовічна література	9	2	1		6	9	2			7
Тема 5. Література Відродження	9	2	1		6	9	2			7
Разом за змістовим модулем 1	45	10	8		27	45	10			35
Змістовий модуль 2. Література Модерну.										
Тема 6. Бароко та класицизм у літературі XVII ст.	9	2	2		5	9	2			7
Тема 7. Література Просвітництва	9	2	2		5	9	2			7
Тема 8. Романтизм у світовій літературі	9	2	2		5	9	2			7
Тема 9. Реалізм як художня система. Соціальний роман XIX ст.	9	2	1		6	9	1			8
Тема 10. Розвиток реалізму в літературі другої половини XIX ст.	9	2	1		6	9	1			8
Разом за змістовим модулем 2	45	10	8		27	45	8			37
Усього годин	90	20	16		54	90	18			72

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Літературознавство: предмет, методологія, історія науки	2
2	Література Давнього Сходу	2
3	Антична література	2
4	Середньовічна література	1
5	Література Відродження	1
6	Бароко та класицизм у літературі XVII ст.	2
7	Література Просвітництва	2
8	Романтизм у світовій літературі	2
9	Реалізм як художня система. Соціальний роман XIX ст.	1
10	Розвиток реалізму в літературі другої половини XIX ст.	1

6. Теми практичних занять.

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
1	Літературознавство: предмет, методологія, історія науки /1, 2	5	7
2	Література Давнього Сходу /1, 2	5	7
3	Антична література /1, 2	5	7
4	Середньовічна література /1, 2	6	7
5	Література Відродження /1, 2	6	7
6	Бароко та класицизм у літературі XVII ст. /1, 2	5	7
7	Література Просвітництва /1, 2	5	7
8	Романтизм у світовій літературі /1, 2	5	7
9	Реалізм як художня система. Соціальний роман XIX ст. /1, 2	6	8
10	Розвиток реалізму в літературі другої половини XIX ст. /1, 2	6	8
	Разом	54	72

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до лекцій, семінарських занять;

[2] – написання рефератів, есе, підготовка відеопрезентацій.

9. Методи навчання

Під методами навчання розуміють способи навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти. У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає здобувачам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій та практичних занять, на яких здобувачі репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння здобувача критично ставитися до вивченої літератури, заслуханих на семінарах рефератів і доповідей, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Вивчаючи окремі теми, використовується й дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео-

фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного \ періодичного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей та презентацій.

2. Підсумковий контроль: залік в усній формі.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівню розподіляються, а потім підсумуються.

Змістовий модуль:

- робота на лекціях та семінарських заняттях (76 балів);
- захист реферату, відеопрезентацій. (7 балів);
- перевірка есе (7 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерії оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

У таблиці нижче наведено загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вмів вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вмів самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вмів вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вмів достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вмів викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вмів викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Особливості літератури як виду мистецтва в контексті культури та інших видів мистецтва.
2. «Метаморфози» Овідія та особливості давньоримської літератури.
3. Давньоримська лірика. Катулл.
4. «Пісня про Роланда» та особливості французького героїчного епосу.
5. Способи аналізу літературних текстів.
6. Особливості давньоримського епосу. Вергілій, «Енеїда».
7. Поняття художньої системи, напрямку і стилю в літературі.
8. «Пісня про нібелунгів» та особливості німецького героїчного епосу.
9. Давньоскандинавська література як приклад літератури раннього середньовіччя . «Старша Едда».
10. Драматургія Есхіла.
11. Творчість Данте Аліґ'єрі та його роль у формуванні літератури Відродження.
12. «Дон Кіхот» М. Сервантеса як взірці літератури пізнього Відродження.
13. Міф і література: їхні культурно-історичні співвідношення.
14. Комедії У. Шекспіра: проблематика і поетика.
15. Фольклор і література: їхні культурно-історичні і художні співвідношення.
16. «Іліада» та «Одісея»: особливості давньогрецького епосу.
17. Давньогрецька лірика: жанри, проблематика, художні особливості.
18. Драматургія бароко. Творчість П. Кальдерона.
19. «Роман про Трістана та Ізольду» як взірці лицарського роману.
20. Комедіографія Аристофана.
21. Література європейського Відродження: культурно-історичні контексти, періодизація, типологічні особливості.
22. Давньоримська комедія. Плавт.
23. Жанрово-родова структура літератури Давнього Сходу.
24. Література італійського Відродження. Творчість Ф. Петрарки.
25. Драматургія Давньої Греції: історія, жанри, роль у літературі і культурі.
26. «Декамерон» Д. Боккаччо та особливості прозаїчних жанрів в літературі Відродження.

27. Література європейського середньовіччя: культурно-історичні контексти, періодизація, типологічні особливості.
28. Драматургія Евріпіда.
29. Художня система класицизму в літературі XVII століття.
30. Біблія як літературний твір: жанрова і художня своєрідність.
31. Література Давнього Сходу: культурно-історичні контексти, періодизація, типологічні особливості.
32. Драматургія французького класицизму. Творчість П. Корнеля.
33. Література Давньої Греції: культурно-історичні контексти, періодизація, типологічні особливості.
34. Література Давнього Риму: культурно-історичні контексти, періодизація, типологічні особливості.
35. Творчість Ф. Рабле та особливості жанру ренесансного роману. Народна сміхова культура та література.
36. Художня система бароко в літературі XVII століття.
37. «Епос про Гільгамеша» як приклад давньосхідного епосу.
38. Куртуазна література: культурні, жанрові, художні особливості.
39. Драматургія Софокла.
40. Драматургія французького класицизму. Творчість Мольєра.
41. Трагедії У. Шекспіра: поетика, проблематика Відродження.
42. Теорія літератури французького класицизму.
43. Давньоримська література класичного періоду. Творчість Горация.
44. Жанр пригодницького роману в творчості Д. Свіфта.
45. Творчість Й. В. Гете як взірць просвітницької літератури.
46. Драматургія європейського Просвітництва. Творчість П.-О. К. Бомарше.
47. Історичний роман в літературі романтизму. Творчість В. Скота.
48. Творчість Е. Т. А. Гофмана та проблеми романтичної іронії.
49. Художні засоби соціального аналізу в творчості О. де Бальзака.
50. Художні засоби соціального аналізу в творчості Ч. Діккенса.
51. Художні засоби соціального аналізу в творчості Е. Золя.
52. Реалізм в літературі XIX ст.: проблематика, поетика.
53. Художня система романтизму в літературі XIX століття.
54. Історизм в романтичній літературі XIX століття.
55. Національна проблематика в літературі романтизму XIX століття.
56. Література європейського Просвітництва: проблематика, поетика.
57. Сентименталізм як напрям просвітницької літератури.

**12. Розподіл балів, які отримують здобувачі
ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ**

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Поточний контроль на лекціях	2	5	10	2	5	10
Семінарські заняття	7	4	28	7	4	28
Разом			38			38
Разом	76					
Оцінка самостійної роботи:						
Есе	7	1	7			
Реферат, відеопрезентація				7	1	7
Разом	14					
Залік	10					
Підсумкова сума балів	100					

Поточний контроль										Презентація самостійної роботи- дослідження (реферату, есе)	Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
9	9	9	5,5	5,5	9	9	9	5,5	5,5	14	10	100
Усього за модулем 1: 38					Усього за модулем 2: 38							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	
85-89	B		
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E		
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	

0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури в контексті культурологічного осмислення». Одеса: ОНУ, 2024. 10 с.
2. Плани семінарських занять.

14. Рекомендована література

Основна

1. Алешкевич Я. А. Історія та культура Античності : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Ужгород: «ДВНЗ» УжНУ, 2023. 180 с.
2. Апенко Е. М. Історія зарубіжної літератури XIX ст. 2018. URL: https://stud.com.ua/113247/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix_stolittya
3. Бандровська О. Т., Сенчук І. А., Яремчук В. В. Англійська література XIX століття: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 444 с.
4. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку XIX ст.: навч. посібник. Дніпро, 2021. 165 с.
5. Зарубіжна література XVII–XX ст.: навчальний посібник / І. І. Розман, Н. В. Рокосовик. Київ: «Талком», 2018. 366 с.
6. Зарубіжна література XIX–XX ст.: від романтизму до модернізму: навчальний посібник: уклад. Ю. Ревук. Умань: Візаві, 2018. 236 с.
7. Історія світової літератури: методичні рекомендації до курсу: уклад. О. Пуніна, М. Реутова, О. Соловей. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 64 с. URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/983/1/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%B2A0.pdf>.
8. Історія зарубіжної літератури. Романтизм і реалізм як літературні напрями: навчальний посібник: уклад. Г. Осіпчук. Умань: Візаві, 2020. 156 с.
9. Єрошкіна О. О. Епоха бароко: навчальний посібник. Харків. ХНУМГ імені О. М. Бекетова, 2017. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/154806541.pdf>
10. Єрошкіна О. О. Епоха класицизму: навчальний посібник. Видання 2-ге, розширене та доповнене Харків ХНУМГ імені О. М. Бекетова 2019. URL: https://eprints.kname.edu.ua/51704/1/2018_PЕЧ_3Н_епоха%20Класицизм%20Расширенно%20посobie.pdf 3
11. Ніколенко О. Зарубіжна література XIX століття : підручник для студентів закладів вищої освіти. Київ: Грамота, 2018. 226 с.
12. Удовіченко Г. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури». Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2019. 121 с. URL: http://elibrary.donnue.edu.ua/1688/1/Udovichenko_munual_04_04_19.pdf 3
13. Філософія та література – 1 / під ред. В. Левченка // Δόξα/ Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 1(35). Одеса: Акваторія, 2021, 248 с.
14. Філософія та література – 2 / під ред. В. Левченка // Δόξα/ Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 2(36). Одеса: Акваторія, 2021, 192 с.

Додаткова

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко. К.: Смолоскип, 2010. 306 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Barry_Peter/Vstup_do_teorii_literaturoznavstvo_i_kulturolohiia.pdf.
2. Бондар Н. О., Левченко В. Л. Історія естетичної думки. Античність. Середньовіччя. Відродження. Хрестоматія. Одеса: Вид-во ОНМА ім. А. В. Нежданової, 2012, 174 с.
3. Бондар Н. О., Левченко В. Л. Історія естетичної думки. XVII-XVIII ст. Хрестоматія. Одеса: Вид-во ОНМА ім. А. В. Нежданової, 2009, 188 с.
4. Грецька традиція в сучасній культурі / під ред. В. Левченка // Δόξα/ Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 8. Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2005, 350 с.
5. Грецький спадок і сучасність / під ред. В. Левченка // Δόξα/ Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 4. Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2003, 392 с.
6. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX ст. К.: ЦУЛ, 2009.
7. Дахний А. У пошуках людини: взаємодія філософії та літератури в західній духовній традиції // Δόξα/ Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 2(36). Філософія та література – 2. Одеса: Акваторія, 2021, С. 33-42 с.
8. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник: У 2 т. / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. Т. 1: А-К. 824 с.
9. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник: У 2 т. / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006. Т. 2: Л-Я. 864 с.
10. Історія європейської ментальності / За ред. П. Дінцельбахера. Львів: Літопис, 2004. 720 с.
11. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Абсурд та оптика комічного в музичному театрі XX-XXI ст. // Δόξα / Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 1(33). – Одеса: “Акваторія”, 2020. С. 149-157.
12. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Межі смішного: провокація як трансгресія (на матеріалах музично-драматичного мистецтва) // Δόξα/Докса: 36. наук. праць з філософії та філології. Вип. 1 (31), Одеса, 2019.
13. Ковальова Н. І., Левченко В. Л. Трансформація глядацьких реценцій комічного в епоху Модерну: історична перспектива і методологічні підвалини // Epistemological studies in philosophy, social and political science. Вип. 3(1). Дніпро: ДНУ, 2020. С. 62-67.
14. Левченко В. Мистецтво як предмет інтерпретаційних практик // Х Уйомовські читання (2022): матеріали Наукових читань пам'яті Авеніра Уйомова / упор. і ред. К. В. Райхерт. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2022. С.21-23.
15. Левченко В. Леонардо да Вінчі у феноменологічному сприйнятті П. Валері // Δόξα/ Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 2(36). Філософія та література – 2. Одеса: Акваторія, 2021. С. 179-186.
16. Література західноєвропейського середньовіччя / За ред. Н. О. Висоцької. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.
17. Німецька традиція в філософії, гуманітаристичі та культурі/ під ред. В. Левченка // Δόξα/ Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 12. Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2005, 478 с.
18. Поліщук Я. О. Література як геокультурний проект. К.: Академвидав, 2008.
19. Пригодій С. М., Геренко О. П. Американський романтизм. Полікритика. К.: Либідь, 2006.
20. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX століття. К.: Академія, 2004. 360с.
21. Levchenko V., Kovalova N. The Boundaries of Funniness and the Dilution of Audience Identity in the Musical-Dramatic Art // Galactica Media: Journal of Media Studies. Vol. 3, No 3 (2021), pp. 61-82 (<https://galacticamedia.com/index.php/gmd/issue/view/11>)

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова - <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Сайт ОНУ ім. І.І.Мечникова - <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html>
3. Одеська національна наукова бібліотека - <http://odnb.odessa.ua>
4. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. С Грушевського - <https://biblioteka.od.ua>

5. Бібліотека ім. В.Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка - <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>

Додаток А

Плани семінарських занять з дисципліни «Історія зарубіжної літератури в контексті культурологічного осмислення»

Тема 1. Літературознавство: предмет, методологія, історія науки.

1. Література як вид мистецтва. Методи дослідження літератури.
2. Слово як мова літератури. Слово прози та поезії.
3. Предмет, методологія, категоріальний апарат літературознавства.
4. Література в історичному контексті: поняття художньої системи, напрямку, стилю.
5. Література як система: поняття родів, жанрів, змісту та форми літературного твору.

Тема 2. Література Давнього Сходу.

1. Культурно-історичні умови формування давньосхідної літератури.
2. Проблема тексту та автора в прадавній літературі. Герой в літературі Давнього Сходу.
3. Композиційні особливості прадавнього епосу. Епічний хронотоп.
4. Стилистичні прийоми епосу про Гільгамеша. Жанрово-стилістичне розмаїття біблійних текстів.

Тема 3. Антична література.

1. Роль і значення театру в культурі Давньої Греції. Жанрові особливості, структура та поетика давньогрецької трагедії.
2. Конфлікт і спосіб його розв'язування.
3. Конфлікт і герой в трагедіях. Принципи створення характеру. Проблема особистості в трагедії Давньої Греції.
4. Драматургічна техніка Есхіла, Софокла та Еврипіда.
5. Типологічні особливості літератури Давнього Риму.
6. Героїчний епос Давнього Риму: ідейні та художні особливості (Вергілій, «Енеїда»).
7. Міфологічний епос у творчості Овідія: проблеми людини і світу, особливості поетики.

Тема 4. Середньовічна література. Література Відродження.

1. Порівняння національних варіантів середньовічного епосу («Пісня про Роланда», «Пісня про нібелунгів»): сюжет, проблематика, герой, принципи створення характеру.
2. Культурно-історичні контексти куртуазної літератури. Жанрова структура.
3. Поезія трубадурів: проблематика і поетика. Роль куртуазної літератури у розвитку світової літератури.
4. Трансформація жанрів середньовічної літератури в творчості Дж. Боккаччо та Ф. Рабле.
5. Поетика літератури Відродження. Рабле і народна сміхова культура
6. Комедії Шекспіра: концепція світу і людини, особливості поетики.
7. Трагедії Шекспіра і криза ренесансного гуманізму.

Тема 5. Бароко та класицизм у літературі XVII ст.

1. Типологічні особливості бароко як художньої системи.
2. Парадигми барокової свідомості: життя як театр, життя як сон (П. Кальдерон).
3. Особливості поетики барокової драматургії: жанрова структура, проблематика, створення образів, проблема героя.
4. Раціоналізм, ієрархічність, ідеологічна ангажованість як ознаки класицистської художньої системи.
5. Принцип трьох єдностей як структуруючі засади класицистської драматургії. Теорія Н. Буало.
6. Порівняльна характеристика драматургії П. Корнеля і Ж. Расіна: вибір і трактування сюжету, уявлення про ідеального героя, конфлікт і способи його розв'язування, художня техніка.
7. Комедії Ж. Б. Мольєра як взірці французького театру XVII ст.

Тема 6. Література Просвітництва.

1. Просвітництво в літературі як розвиток та опір ідеям і художнім прийомам класицизму.
2. Комедії П.-О. К. Бомарше як взірці французького театру XVII ст.
3. Проблематика, сутність конфлікту, особливості героя в «Стражданнях молодого Вертера» І. В. Гете.
4. Поетичні особливості трагедії «Фауст» Гете. Філософська лірика Гете.

Тема 7. Романтизм у світової літературі.

1. Романтизм як художня система: світогляд і художні принципи. Ліричні жанри романтизму.
2. Романтичне двосвіття і сутність конфлікту в романтичній поемі.
3. Специфічні риси романтичного героя. Психологізм і принципи романтичної типізації.
4. Проблема історизму в літературі. Особливості романтичного історизму.
5. Історична атмосфера та «дух доби» в романтичному історичному романі. Співвідношення історичної правди та художньої вигадки.
6. Система образів в романах В. Скота. Романтичний герой в історичному романі.
7. Розвиток жанру історичного роману в світової літературі.

Тема 8. Розвиток реалізму в літературі XIX ст.

1. Жанр соціально-критичного роману і засоби реалістичної типізації.
2. Причини і сутність конфлікту в реалістичній прозі. Створення герою і соціально-історична детермінованість характеру.
3. Порівняння художнього методу реалізму в творчості О. де Бальзака і Ч. Діккенса.
4. Позитивізм та об'єктивізація авторської точки зору у Г. Флобера.
5. Конфлікт безконфліктності в романі «Мадам Боварі». Засоби реалістичної типізації та зникнення герою в творчості Г. Флобера.
6. Культурно-історичні контексти виникнення натуралізму. Теорія «експериментального роману» Е. Золя.
7. Натуралізм як художній метод: проблематика, засоби типізації, художня образність.